

LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO PROCESO KODEKSO 9, 24, 49, 56, 88, 118, 122, 123, 126, 146, 148, 149, 162²,
179, 246, 247, 285, 287, 289, 320, 353, 366, 368, 403, 406, 407, 429, 431, 433, 435, 439, 441¹³,
441¹⁴, 496, 502, 587, 593, 723 STRAIPSNŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO IR KODEKSO
PAPILDYMO 496¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2015 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Uždareme teismo posėdyje byla nagrinėjama laikantis visų proceso taisyklių. Teismo sprendimo rezoliucinė dalis paskelbiama viešai, išskyrus bylas dėl įvaikinimo ir bylas dėl vaiko globos ar rūpybos nustatymo, globėjo ar rūpintojo paskyrimo vaikui.“

2 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Papildyti 24 straipsnį 3 dalimi:

„3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos netaikomos, kai šalys yra sudariusios susitarimą perduoti ginčą spręsti arbitražo tvarka.“

3 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 49 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Prokuroras turi teisę pareikšti ieškinį ar pareiškimą, įstoti į jau prasidėjusį procesą trečiuoju asmeniu, pareiškiančiu savarankiškus reikalavimus, viešajam interesui ginti šiais atvejais:

1) Civiliniame kodekse, šiame Kodekse ir kituose įstatymuose numatytais atvejais;
2) kitais atvejais, kai yra pagrindas ginti asmens, visuomenės ar valstybės teises ir teisėtus interesus yra poreikis ginti viešąjį interesą ir kompetentingos valstybės ir savivaldybių institucijos nesiėmė priemonių viešo intereso gynimui užtikrinti arba jeigu tokių institucijų nėra.“

2. Pakeisti 49 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Teismas, nagrinėjantis bylą, matydamas, kad joje gali būti reikalinga ginti viešą interesą, iki baigiamųjų kalbų pradžios turi teisę atidėti bylos nagrinėjimą ir nustatyti prokuratūrai terminą sprendimui dėl įstojimo į procesą priimti. Valstybės ir savivaldybių institucijos įstatymų numatytais atvejais gali būti teismo įtraukiamos proceso dalyviais arba įstoti į procesą savo iniciatyva, kad duotų išvadą byloje, siekiant įvykdyti jiems pavestas pareigas, jeigu tai yra susiję su viešojo intereso gynimu.“

4 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 56 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kartu su šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais asmenimis, taip pat su šio straipsnio 2 dalyje nurodytais asmenimis ir šio Kodekso 55 straipsnyje nurodytais asmenimis (kai atstovaujama juridiniam asmeniui) atstovais pagal pavedimą gali būti ir kiti asmenys. Į teismo posėdį neatvykus šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytiems asmenims, taip pat šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims ir šio Kodekso 55 straipsnyje nurodytiems asmenims (kai atstovaujama juridiniam asmeniui), kiti asmenys byloje atstovauti pagal pavedimą savarankiškai negali.“

5 straipsnis. 88 straipsnio pakeitimas

Papildyti 88 straipsnį 3 dalimi:

„3. Būtinomis ir pagrįstomis išlaidomis, nurodytomis šio straipsnio 1 dalies 9 punkte, nelaikomos ir šiame skyriuje nustatyta tvarka neatlyginamos išlaidos už teikiamas teisines paslaugas, išskyrus advokatų ir advokatų padėjėjų teikiamas teisines paslaugas.“

6 straipsnis. 118 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 118 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tais atvejais, kai šalis ar trečiasis asmuo veda bylą per atstovą, su byla susiję procesiniai dokumentai įteikiami tik atstovui, o kai šalis ar trečiasis asmuo teismui raštu nurodo, kad procesinius dokumentus pageidauja gauti patys – tik šaliai ar trečiajam asmeniui, išskyrus atvejus, kai teismas konstatuoja, kad atstovui procesiniai dokumentai bus įteikiami operatyviau. Šalies prašymą dėl procesinių dokumentų įteikimo teismas išsprendžia rezoliucija rašytiniame procese.“

7 straipsnis. 122 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 122 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Procesiniai dokumentai yra įteikiami fizinio asmens gyvenamosios vietos adresu gyvenamojoje ar darbo vietoje arba kitoje vietoje, kurioje jis yra, išskyrus atvejus, kai fizinis asmuo nurodo kitą procesinių dokumentų įteikimo adresą ir asmenį, kuriam galima juos įteikti, arba kai įteikiama elektroninių ryšių priemonėmis.“

8 straipsnis. 123 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 123 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kai procesinį dokumentą pristatantis asmuo neranda adresato jo gyvenamosios vietos ar kitu nurodytu procesinių dokumentų įteikimo adresu, gyvenamojoje ar darbo vietoje, dokumentas yra įteikiamas kuriam nors iš kartu su juo gyvenančių pilnamečių šeimos narių (vaikams (įvaikiams), tėvams (itėviams), sutuoktiniui ir pan.), išskyrus atvejus, kai byloje šeimos nariai turi priešingą teisinį suinteresuotumą bylos baigtimi, o jeigu ir jų nėra – darbovietės administracijai administracijos pareigūnui. Jeigu procesinis dokumentas negali būti fiziniam asmeniui įteiktas jo gyvenamosios vietos ar kitu nurodytu procesinių dokumentų įteikimo adresu, procesinį dokumentą pristatantis asmuo jį įteikia fizinio asmens deklaruotoje gyvenamojoje vietoje. Tais atvejais, kai fizinio asmens gyvenamosios vietos ar kitas nurodytas procesinių dokumentų įteikimo adresas sutampa su fizinio asmens deklaruotos gyvenamosios vietos adresu, procesiniai dokumentai įteikiami vieną kartą. Jeigu procesinis dokumentas negali būti fiziniam asmeniui įteiktas šioje dalyje nustatyta tvarka, jį pristatantis asmuo pranešimą apie įteiktinus procesinius dokumentus palieka adresato deklaruotoje gyvenamojoje vietoje ir tai nurodo teismui gražintinoje pažymoje. Procesinis dokumentas šiuo atveju laikomas įteiktu praėjus trisdešimčiai dienų nuo pranešimo apie įteiktinus procesinius dokumentus palikimo adresato deklaruotoje gyvenamojoje vietoje. Teisingumo ministras su susisiekimo ministru nustato pranešimo apie įteiktinus procesinius dokumentus tvarką ir formą.“

9 straipsnis. 126 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 126 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„126 straipsnis. Atsakomybė už pareigų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, nevykdymą

Kai dalyvaujančio byloje asmens atstovas, kartu su fiziniu asmeniu gyvenantis pilnametis šeimos narys, įgaliotas asmuo su byla susijusiems procesiniams dokumentams gauti, juridinio asmens vadovas, kitas juridinių asmenų registre nurodytas valdymo organo narys, juridinio asmens atstovas teisme, juridinio asmens raštinės darbuotojas ar darbovietės administracija administracijos

pareigūnas, sukarintos organizacijos ar jos padalinio vadas arba budėtojas, laisvės atėmimo vietos administracija be svarbių priežasčių atsisako priimti pagal šio Kodekso nuostatas įteikiamus procesinius dokumentus arba, priėmę procesinius dokumentus, pagal šio Kodekso reikalavimus nepraneša apie gautus procesinius dokumentus ar neperduoda jų adresatui, arba nevykdo kitų šiame Kodekse nustatytų pareigų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, teismas turi teisę skirti jiems baudą iki dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų.“

10 straipsnis. 146 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 146 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šalies prašymu teismas nutartimi gali pareikalauti, kad ieškovas ar kitas prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo padavęs asmuo per teismo nustatytą terminą pateiktų atsakovo nuostolių, galinčių atsirasti dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, atlyginimo užtikrinimą. Šių nuostolių atlyginimas gali būti užtikrinamas ir banko garantija. Teismas savo iniciatyva gali pareikalauti užtikrinti nuostolių atlyginimą tais atvejais, kai tai yra būtina siekiant apginti viešąjį interesą ir nesiėmus šios priemonės būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai. Ieškovui nesumokėjus nuostolių atlyginimui užtikrinti skirtų pinigų arba nepateikęs banko garantijos per nustatytą terminą, teismas per tris darbo dienas nuo termino pabaigos dienos privalo panaikinti taikytas laikinąsias apsaugos priemones. Ši nutartis atskiruoju skundu neskundžiama.“

11 straipsnis. 148 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 148 straipsnio 5 dalį.

5. Teismo iniciatyva viena laikinoji apsaugos priemonė gali būti pakeista kita tik tais atvejais, kai tai yra būtina siekiant apginti viešąjį interesą ir nepakeitus laikinosios apsaugos priemonės būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai.

12 straipsnis. 149 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 149 straipsnio 2 dalį ir ją dalį išdėstyti taip:

„2. Teismas savo iniciatyva panaikina laikinąsias apsaugos priemones, kai asmuo, kuris kreipėsi dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, per teismo nustatytą terminą nepareiškia ieškinio. Ši nutartis atskiruoju skundu neskundžiama. Teismo iniciatyva laikinosios apsaugos priemonės gali būti panaikintos ir tais atvejais, kai tai yra būtina siekiant apginti viešąjį interesą ir nepanaikinus šių priemonių būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai.“

13 straipsnis. 162² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 162² straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teismas atideda bylos nagrinėjimą tais atvejais, kai negalima nagrinėti bylos tame teismo posėdyje dėl to, kad neatvyko vertėjas arba kad pareikštas priešiškinis, arba kad būtina išreikalauti naujus įrodymus, arba kai teismas pasiūlo dalyvaujantiems byloje asmenims pasirūpinti tinkamu atstovavimu procese, arba dėl kitų svarbių priežasčių (atostogos, komandiruotė, kitoks užimtumas ir kiti panašūs atvejai nelaikomi svarbiomis priežastimis; be to, svarbiomis priežastimis paprastai nelaikomas neatvykimas dėl ligos ir atstovo užimtumas kitose bylose), taip pat kitais šio Kodekso numatytais atvejais. Neatvykimo priežasčių svarbą įvertina teismas, atsižvelgdamas į bylos nagrinėjimo stadiją, dalyvaujančio byloje asmens ir jo atstovo ankstesnį procesinį elgesį ir kitas svarbias aplinkybes.“

14 straipsnis. 179 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 179 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Teismas turi teisę rinkti įrodymus savo iniciatyva tik šio Kodekso ir kitų įstatymų numatytais atvejais, taip pat kai to reikalauja viešasis interesas ir nesiėmus šių priemonių būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai.“

15 straipsnis. 246 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 246 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kai į teismo posėdį neatvyksta ieškovas, kuriam tinkamai nepranešta apie teismo posėdžio laiką ir vietą, ir jis neturi atstovo, teismas bylos nagrinėjimą atideda. Bylos nagrinėjimas atidedamas taip pat tuo atveju, kai ieškovas bylą veda per atstovą, tačiau į teismo posėdį neatvyksta ieškovas ir jo atstovas ir tinkamai apie teismo posėdžio vietą ir laiką nepranešta ieškovo atstovui. Bylos nagrinėjimas gali būti atidėtas ieškovo ar jo atstovo prašymu, jeigu ieškovas ar jo atstovas iki teismo posėdžio pradžios pateikia dokumentus, pateisinančius savo neatvykimą, ir teismas neatvykimo priežastis pripažįsta svarbiomis (~~atostogos, komandiruotė, kitoks užimtumas ir kiti panašūs atvejai nelaikomi svarbiomis priežastimis, taip pat svarbiomis priežastimis paprastai nelaikomas neatvykimas dėl ligos ir atstovo užimtumas kitose bylose~~). **Neatvykimo priežasčių svarbą įvertina teismas, atsižvelgdamas į bylos nagrinėjimo stadiją, ieškovo ir jo atstovo ankstesnį procesinį elgesį ir kitas svarbias aplinkybes.** Kitais atvejais teismas atsakovo prašymu ir šio Kodekso nustatyta tvarka priima sprendimą už akių. Kai atsakovas neprašo priimti sprendimą už akių, teismas palieka ieškinį nenagrinėtą.“

2. Pakeisti 246 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Kai į teismo posėdį neatvyksta atsakovas, kuriam tinkamai nepranešta apie posėdžio laiką ir vietą, ir jis neturi atstovo, teismas bylos nagrinėjimą atideda. Bylos nagrinėjimas atidedamas taip pat tuo atveju, kai atsakovas bylą veda per atstovą, tačiau į teismo posėdį neatvyksta atsakovas ir jo atstovas ir tinkamai apie teismo posėdžio vietą ir laiką nepranešta atsakovo atstovui. Bylos nagrinėjimas gali būti atidėtas atsakovo ar jo atstovo prašymu, jeigu atsakovas ar jo atstovas iki teismo posėdžio pradžios pateikia dokumentus, pateisinančius savo neatvykimą, ir teismas neatvykimo priežastis pripažįsta svarbiomis (~~atostogos, komandiruotė, kitoks užimtumas ir kiti panašūs atvejai nelaikomi svarbiomis priežastimis, taip pat svarbiomis priežastimis paprastai nelaikomas neatvykimas dėl ligos ir atstovo užimtumas kitose bylose~~). **Neatvykimo priežasčių svarbą įvertina teismas, atsižvelgdamas į bylos nagrinėjimo stadiją, atsakovo ir jo atstovo ankstesnį procesinį elgesį ir kitas svarbias aplinkybes.** Kitais atvejais teismas ieškovo prašymu ir šio Kodekso nustatyta tvarka priima sprendimą už akių. Jeigu ieškovas neprašo priimti sprendimą už akių, teismas turi teisę arba atidėti bylos nagrinėjimą, arba bylą išnagrinėti iš esmės pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles.“

16 straipsnis. 247 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 247 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Bylos nagrinėjimas gali būti atidėtas trečiojo asmens, nepareiškiančio savarankiškų reikalavimų, ar jo atstovo prašymu, jeigu trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų, ar jo atstovas iki teismo posėdžio pradžios pateikia dokumentus, pateisinančius savo neatvykimą, ir teismas neatvykimo priežastis pripažįsta svarbiomis (~~atostogos, komandiruotė, kitoks užimtumas ir kiti panašūs atvejai nelaikomi svarbiomis priežastimis, taip pat svarbiomis priežastimis paprastai nelaikomas neatvykimas dėl ligos ir atstovo užimtumas kitose bylose~~). **Neatvykimo priežasčių svarbą įvertina teismas, atsižvelgdamas į bylos nagrinėjimo stadiją, trečiojo asmens, nepareiškiančio savarankiškų reikalavimų, ir jo atstovo ankstesnį procesinį elgesį ir kitas svarbias aplinkybes.** Jeigu duomenų apie neatvykimo priežastis nėra arba jeigu gautas prašymas nagrinėti bylą trečiajam asmeniui nedalyvaujant, arba jeigu teismas pripažįsta neatvykimo priežastis nesvarbiomis, byla gali būti nagrinėjama be neatvykusio asmens.“

17 straipsnis. 285 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 285 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„285 straipsnis. Sprendimo už akių priėmimas

1. Sprendimas už akių gali būti priimtas tais atvejais, kai neatvyksta į parengiamąjį ar teismo posėdį viena iš šalių, kuriai tinkamai pranešta apie posėdžio laiką ir vietą, ir iš jos negautas pareiškimas nagrinėti bylą jai nedalyvaujant, o atvykusi šalis prašo priimti sprendimą už akių, taip pat kai šalis per nustatytą terminą nepateikia atsiliepimo į ieškinį, paruošiamojo dokumento ir kita

šalis savo atsiliepime į ieškinį ar paruošiamajame dokumente prašė priimti sprendimą už akių. Be to, sprendimas už akių gali būti priimtas dėl vieno ar kelių ieškovų ar atsakovų, kai šie, esant šioje dalyje nurodytoms sąlygoms, neatvyksta į parengiamąjį ar teismo posėdį arba per nustatytą terminą nepateikia atsiliepimo į ieškinį ar paruošiamojo dokumento byloje, kurioje yra keli ieškovai ar atsakovai. **Vietoj sprendimo už akių priėmimo aktyvioji šalis gali prašyti teismo išnagrinėti bylą iš esmės pagal byloje esančią medžiagą. Teismas netenkina prašymo, jeigu mano, kad nėra nustatytos esminės bylos aplinkybės.**

2. Sprendimas už akių dėl neatvykusio ar procesinio dokumento nepatekusio atsakovo gali būti priimtas tik dėl tų ieškinio reikalavimų ir jį pagrindžiančių aplinkybių, apie kuriuos atsakovui buvo pranešta šio Kodekso nustatyta tvarka. ~~Sprendimas už akių priimamas tik tais atvejais, kai byloje yra pateikti tik vienos iš šalių įrodymai.~~ Priimdamas sprendimą už akių, teismas atlieka formalų **atvykusios (ar procesinį dokumentą patekusios) šalies** pateiktų ir nurodytų įrodymų vertinimą, t. y. įsitikina, kad pasitvirtinus šių įrodymų turiniui būtų pagrindas priimti tokį sprendimą. ~~Kai byloje yra pateikti abiejų šalių įrodymai, teismas bylą nagrinėja pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles. Teismas atsisako pripažinti aktyviosios šalies nurodytas aplinkybes įvykusiomis, jeigu jos pateikti ir nurodyti įrodymai kelia teismui pagrįstų abejonių.~~

3. Teismas netenkina šalies prašymo priimti sprendimą už akių:

1) kai neatvykusiai ar procesinio dokumento nepatekusiai šaliai nebuvo tinkamai pranešta apie parengiamojo ar teismo posėdžio laiką ir vietą arba nebuvo tinkamai įteikti procesiniai dokumentai, kuriuose nurodyta per nustatytus terminus pateikti atsiliepimą į ieškinį, paruošiamąjį dokumentą;

2) kai iš neatvykusios šalies gautas prašymas atidėti parengiamąjį ar teismo posėdį ir jame nurodytos neatvykimo į posėdį priežastys, jeigu teismas šias priežastis pripažino svarbiomis;

3) kai atsakovui tinkamai pranešta tik dėl dalies ieškovo reikalavimų ir juos pagrindžiančių aplinkybių, tačiau kitų ieškinio reikalavimų negalima išnagrinėti skyrium;

4) kitais šio Kodekso numatytais atvejais, kai priimti sprendimo už akių neleidžiama.

4. Teismo atsisakymas priimti sprendimą už akių turi būti motyvuotas.

5. Šalis, dėl kurios priimtas sprendimas už akių, negali šio sprendimo skųsti nei apeliacine, nei kasacine tvarka, tačiau gali šio Kodekso 287 straipsnyje nustatyta tvarka paduoti pareiškimą dėl sprendimo už akių peržiūrėjimo. **Šalis, kurios prašymu teismas priėmė sprendimą už akių, turi teisę per dvidešimt dienų nuo jo priėmimo paduoti apeliacinį skundą.**

6. **Sprendimo už akių priėmimas ir paskelbimas gali būti atidėtas ne ilgesniam nei septynių dienų terminui.** ~~Sprendimo už akių priėmimas ir paskelbimas negali būti atidėtas.~~ Sprendimo dėl atsiliepimo į ieškinį, paruošiamojo dokumento nepateikimo per nustatytą terminą priėmimo už akių klausimas išsprendžiamas ne vėliau kaip per septynias dienas nuo termino pateikti atsiliepimą į ieškinį, paruošiamąjį dokumentą pabaigos dienos rašytinio proceso tvarka šalims nepranešus.

7. Sprendimo už akių patvirtinta kopija ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo jo priėmimo dienos išsiunčiama neatvykusiai ar procesinio dokumento nepatekusiai šaliai.“

18 straipsnis. 287 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 287 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kartu su pareiškimu turi būti pateikti visi šalies turimi įrodymai, susiję su byla, ir pareikšti prašymai teismui padėti išreikalauti turinčius bylai reikšmės įrodymus, kurių šalis pati negali gauti. **Teismas turi teisę atsisakyti priimti pavėluotai pateiktus įrodymus, jeigu šie įrodymai galėjo būti pateikti anksčiau, o jų vėlesnis pateikimas užvilkins bylos nagrinėjimą.**“

19 straipsnis. 289 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 289 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„289 straipsnis. ~~Pakartotinis sprendimas už akių~~ **Teismo sprendimas atnaujinus bylos nagrinėjimą ir šaliai neatvykus į posėdį**

Jeigu teismas atnaujina bylos nagrinėjimą iš esmės šio Kodekso 288 straipsnio 4 dalyje numatytais pagrindais, jis turi teisę bendrais pagrindais priimti pakartotinį sprendimą už akių tačiau šalis, dėl kurios yra priimtas sprendimas už akių, neatvyksta į teismo posėdį be svarbių priežasčių, jeigu jai tinkamai pranešta apie posėdžio laiką ir vietą, teismas aktyviosios šalies prašymu išnagrinėja ieškinį pagal byloje esančią medžiagą ir priima sprendimą. Jei aktyvioji šalis nepateikia prašymo išnagrinėti ieškinį pagal byloje esančią medžiagą, teismas turi teisę arba atidėti bylos nagrinėjimą, arba bylą išnagrinėti iš esmės pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles, arba, jei prašymo išnagrinėti ieškinį pagal byloje esančią medžiagą nepateikia atsakovas, teismas turi teisę palikti ieškinį nenagrinėtą.“

20 straipsnis. 320 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 320 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas apeliaciniame skunde nustatytų ribų, išskyrus atvejus, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai. Apie ketinimą peržengti apeliacinio skundo ribas teismas praneša dalyvaujantiems byloje asmenims. Apeliacinės instancijos teismas *ex officio* patikrina, ar nėra šio Kodekso 329 straipsnyje nustatytų absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų.“

21 straipsnis. 353 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 353 straipsnio 2 dalį.

2. Teismas turi teisę peržengti kasacinio skundo ribas, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai. Apie ketinimą peržengti kasacinio skundo ribas teismas praneša dalyvaujantiems byloje asmenims.

22 straipsnis. 366 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 366 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) kai Europos žmogaus teisių teismas **Žmogaus Teisių Teismas** pripažįsta, kad Lietuvos Respublikos teismų sprendimai, nutartys ar nutarimai civilinėse bylose prieštarauja Europos žmogaus **Žmogaus** teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai ir (ar) jos papildomiems protokolams, kurių dalyvė yra Lietuvos Respublika;“.

2. Pakeisti 366 straipsnio 1 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) jeigu pirmosios instancijos teismo sprendime (nutartyje, įsakyme ar nutarime) yra padaryta aiški teisės normos taikymo klaida, kuri galėjo turėti įtakos priimant neteisėtą sprendimą (nutartį, įsakymą ar nutarimą), ir sprendimas (nutartis, įsakymas ar nutarimas) nebuvo peržiūrėtas apeliacine tvarka. Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras turi teisę pateikti prašymus atnaujinti procesą šiame punkte numatytais pagrindais dėl pirmosios instancijos ir apeliacinės instancijos teismo sprendimų (nutarčių).“

23 straipsnis. 368 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 368 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Prašymas atnaujinti procesą negali būti teikiamas, jeigu nuo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo praėjo daugiau kaip penkeri metai, išskyrus šio Kodekso 366 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą atvejį o šio Kodekso 366 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodytu atveju jeigu nuo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo praėjo daugiau kaip vieni metai.“

24 straipsnis. 403 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 403 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„403 straipsnis. Ieškinių turinys

Ieškinyje, be bendrųjų reikalavimų, keliamų procesinių dokumentų turiniui ir formai, turi būti nurodytas tėvų valdžios apribojimo ar vaiko atskyrimo nuo tėvų (tėvo ar motinos) pagrindas, taip pat tai patvirtinantys įrodymai, nurodytas asmuo ar vaikų globos (rūpybos) įstaiga, kuriam

~~vaikas bus perduotas kur (su kuriuo) tikslinga nustatyti vaiko gyvenamąją vietą ieškinį patenkinus iki teismo sprendimo dėl vaiko globos (rūpybos) nustatymo įsiteisėjimo.~~

25 straipsnis. 406 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 406 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Ieškinį patenkinus, ~~vaikas perduodamas asmeniui išsprendžiamas klausimas dėl vaiko gyvenamosios vietos iki teismo sprendimo dėl vaiko globos (rūpybos) nustatymo įsiteisėjimo su asmeniu~~ arba vaikų globos (rūpybos) ~~įstaigai įstaigoje, kurie nurodyti nurodytiems~~ ieškinyje arba valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos išvadoje.“

26 straipsnis. 407 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 407 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„407 straipsnis. Globos (rūpybos) nustatymas

Priimdamas sprendimą apriboti tėvų valdžią, teismas tuo pačiu sprendimu nustato ~~vaikui nuolatine~~ globą (rūpybą) ir ~~ją~~ vaiko gyvenamąją vietą **iki teismo sprendimo dėl vaiko globos (rūpybos) nustatymo įsiteisėjimo.**“

27 straipsnis. 429 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 429 straipsnio 2 dalį ir išdėstyti ją taip:

„2. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytų procesinių dokumentų atsakovui įteikti nepavyksta, teismas nustato ieškovui terminą patikslinti skolininko gyvenamąją vietą arba atlikti veiksmus, kad teismas galėtų procesinius dokumentus įteikti kitu būdu, arba primokėti trūkstamą žyminį mokesį, kad ieškinyš galėtų būti nagrinėjamas pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles. Jeigu patikslinus skolininko gyvenamąją vietą arba kitu būdu procesinių dokumentų įteikti nepavyksta, teismas nustato terminą primokėti trūkstamą žyminį mokesį, kad ieškinyš galėtų būti nagrinėjamas pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles. Jeigu per nustatytą terminą ieškovas teismo reikalavimų neįvykdo, preliminarus sprendimas panaikinamas ir ieškinyš paliekamas nenagrinėtas. **Ši teismo nutartis atskiruoju skundu neskundžiama.**“

28 straipsnis. 431 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 431 straipsnio 2 dalį 5 punktu:

„5) kreditoriaus reikalavimas yra kilęs iš vartojimo kredito sutarties ir bendros vartojimo kredito kainos metinė norma neatitinka Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatyme nustatytų bendrai vartojimo kredito kainai taikomų reikalavimų;“.

2. Papildyti 431 straipsnio 2 dalį 6 punktu:

„6) prašomi priteisti delspinigiai (pavėluoto mokėjimo palūkanos) viršija Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatyme nurodytą pavėluoto mokėjimo palūkanų normą arba prašoma priteisti aiškiai nepagrįstas baudas, nepriklausomai nuo to, iš kokių santykių yra kilęs kreditoriaus reikalavimas.“

2. Pakeisti 431 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Tuo atveju, kai pagal kreditoriaus reikalavimą iškelus teisme bylą ir priėmus teismo įsakymą paaiškėja, kad skolininko gyvenamoji ir darbo vietos yra nežinomos, teismas panaikina teismo įsakymą ir kreditoriaus pareiškimą palieka nenagrinėtą. Ši teismo nutartis atskiruoju skundu neskundžiama. Šioje dalyje numatytu atveju teismas gali panaikinti teismo įsakymą ir kreditoriaus pareiškimą palikti nenagrinėtą tik prieš tai nustatęs kreditoriui terminą patikslinti skolininko gyvenamąją vietą arba atlikti veiksmus, kad teismas galėtų įteikti procesinius dokumentus kitu būdu.“

29 straipsnis. 433 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 433 straipsnio 1 dalį nauju 5 punktu:

„5) ar reikalavimas yra kilęs iš vartojimo kredito sutarties, ir jei taip, – bendros vartojimo kredito kainos metinė norma;“.

2. Buvusius 433 straipsnio 5–8 punktus laikyti atitinkamai 6–9 punktais.

30 straipsnis. 435 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 435 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Teismas nutartimi atsisako priimti pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo, **jeigu pareiškimas neatitinka bendrųjų reikalavimų, keliamų procesinių dokumentų turiniui ir formai, ir šio Kodekso 433 straipsnyje numatytų reikalavimų**, jeigu yra šio Kodekso 137 straipsnio 2 dalyje nurodytos aplinkybės, jeigu pareiškimas neatitinka šio Kodekso 431 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytų leistinumų reikalavimų arba jeigu pareiškimas yra aiškiai nepagrįstas. Nutartis atsisakyti priimti pareiškimą gali būti skundžiama **neskundžiama** atskiruoju skundu.“

2. Pripažinti netekusia galios 435 straipsnio 4 dalį.

~~4. Pareiškimo dėl teismo įsakymo išdavimo formos ir turinio trūkumai šalinami šio Kodekso 115 straipsnyje nustatyta tvarka.~~

3. Pakeisti 435 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Jeigu šio straipsnio 2 arba 4 dalyje numatytos aplinkybės paaiškėja po pareiškimo priėmimo, teismas, atsižvelgdamas į pareiškimo trūkumų pobūdį, nutartimi pareiškimą palieka nenagrinėtą arba bylą nutraukia, taip pat panaikina teismo įsakymą, jeigu jis yra priimtas. Šios teismo nutartys gali būti skundžiamos atskiraisiais skundais.“

31 straipsnis. 439 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 439 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Gavęs skolininko prieštaravimus, teismas ne vėliau kaip per tris darbo dienas privalo pranešti kreditoriui, kad šis ne vėliau kaip per keturiolika dienų nuo teismo pranešimo įteikimo dienos turi teisę pagal bendrąsias bylą nagrinėjimo ginčo teiseną taisykles (~~įskaitant teisingumo taisykles~~) pareikšti ieškinį, atitinkantį šio Kodekso 135 straipsnio reikalavimus, ir primokėti trūkstamą žyminio mokesčio dalį. Teismo taikytos laikinosios apsaugos priemonės per šioje dalyje nustatytą terminą ieškiniumi pareikšti negali būti panaikintos.“

2. Pakeisti 439 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Teismo **įsakymą išdavusio teismo**, kuriam šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka pareikštas ieškinys, nutartimi, kuria išsprendžiamas šio ieškinio priėmimo klausimas, kartu panaikinamas teismo įsakymas ar atitinkama jo dalis **ir, esant reikalui, byla perduodama pagal teisingumą. Tuo atveju, jeigu ieškinio suma keičia teisingumą, ieškinio priėmimo ir teismo įsakymo panaikinimo klausimą išsprendžia teismas, kuriam perduota byla pagal teisingumo taisykles.**“

32 straipsnis. 441¹³ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 441¹³ straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka pripažintas grupės atstovas grupės apeliacinį skundą dėl grupės ieškinio byloje priimto bendro sprendimo arba dėl tarpinio sprendimo teismui paduoda per teismo atidėtą sprendimo įsiteisėjimo terminą. **Išimtiniais atvejais teismas motyvuotu grupės atstovo prašymu gali pratęsti šį terminą. Šis terminas gali būti atnaujintas, jeigu teismas pripažįsta, kad jis buvo praleistas dėl svarbių priežasčių. Dėl nutarties, kuria atmetas prašymas atnaujinti praleistą apeliacinio skundo padavimo pratęsti teismo atidėtą sprendimo įsiteisėjimo terminą, gali būti duodamas atskirasis skundas.**“

2. Pakeisti 441¹³ straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Jeigu nepaduodamas grupės apeliacinis skundas, kiekvienas grupės narys gali pagal šiame Kodekse nustatytas bendrąsias apeliacinių skundų padavimo taisykles paduoti individualų apeliacinį skundą dėl sprendimo, kurį teismas priėmė sprenddamas klausimą dėl to grupės nario individualaus pobūdžio turtinių reikalavimų, kuriuos jis reiškė grupės ieškinio byloje. ~~Grupės narys individualų apeliacinį skundą gali paduoti per trisdešimt dienų po to, kai pasibaigė grupės apeliacinio skundo padavimo terminas, įskaitant teismo atidėtą sprendimo įsiteisėjimo terminą (jeigu šis buvo nustatytas).~~“

33 straipsnis. 441¹⁴ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 441¹⁴ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„441¹⁴ straipsnis. Kasacinio proceso ypatumai

1. Kasaciniam procesui grupės ieškinio byloje *mutatis mutandis* taikomos šio Kodekso 441¹³ straipsnio 1, 2, 4, 6 ir 7 dalių nuostatos ir bendrosios kasacinio proceso taisyklės.

2. Nutartis dėl iki kasacinio skundo padavimo termino pabaigos prireikus paduodamų kreipimųsi dėl grupės atstovo pakeitimo priima bendrą sprendimą dėl grupės ieškinio arba tarpinį sprendimą priėmęs pirmosios instancijos teismas.“

34 straipsnis. 496 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 496 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teismo sprendimai ir nutartys dėl globos ar rūpybos nustatymo ir panaikinimo, globėjo ar rūpintojo paskyrimo, atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų vykdomi skubiai, išskyrus teismo sprendimus ir nutartis dėl globos ar rūpybos nustatymo ir panaikinimo, globėjo ar rūpintojo paskyrimo vaikui. Teismo sprendimai dėl tėvų valdžios apribojimo vykdomi skubiai. Atskirojo skundo padavimas jų vykdymo nesustabdo.“

35 straipsnis. Kodekso papildymas 496¹ straipsniu

Papildyti Kodeksą 496¹ straipsniu:

„496¹ straipsnis. Teismo pareiga inicijuoti bylos dėl vaiko nuolatinės globos ar rūpybos nustatymo, globėjo ar rūpintojo paskyrimo vaikui nagrinėjimą ir pasirengimas nagrinėti bylą, pradėtą teismo iniciatyva

1. Teismas, priėmęs sprendimą apriboti tėvų valdžią, privalo savo iniciatyva pradėti bylos dėl vaiko nuolatinės globos ar rūpybos nustatymo, globėjo ar rūpintojo paskyrimo vaikui nagrinėjimą.

2. Teismas, priėmęs sprendimą apriboti tėvų valdžią, tą pačią dieną nutartimi paveda valstybinei vaiko teisių apsaugos institucijai per dešimt dienų pateikti teismui duomenis, būtinus bylai išnagrinėti, nurodytus šio Kodekso 498 ir 499 straipsniuose, taip pat duomenis apie vaiko nuolatinės globos ar rūpybos nustatymo ir globėjo ar rūpintojo paskyrimo reikalingumą.

3. Jeigu reikalinga skirti vaikui globėją ar rūpintoją ir jeigu globėju ar rūpintoju rekomenduojama skirti fizinį asmenį arba šeimyną, teismas išreikalauja duomenis apie šio fizinio asmens ir kartu su juo gyvenančių kitų asmenų ar šeimynos narių teistumą ir administracinės teisės pažeidimus.“

36 straipsnis. 502 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 502 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Byla dėl vaiko nuolatinės globos ar rūpybos nustatymo ir (ar) globėjo ar rūpintojo paskyrimo nagrinėjama žodinio proceso tvarka **uždaramame teismo posėdyje**.“

37 straipsnis. 587 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 587 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) teismo sprendimai ir nutartys, **taip pat arbitražo sprendimai ir nutartys**, – kai pagal įstatymus jie laikomi vykdomaisiais dokumentais;“.

38 straipsnis. 593 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 593 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Nagrinėjant šio straipsnio 2 dalyje numatytus pareiškimus skolininko patirtos bylinėjimosi išlaidos neatlyginamos.“

2. Buvusią 593 straipsnio 5 dalį laikyti 6 dalimi.

39 straipsnis. 723 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 723 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Pakartotinai į tą patį turtą pagal tuos pačius vykdomuosius dokumentus išieškojimas gali būti nukreipiamas praėjus ne mažiau kaip vieneriems metams nuo turto grąžinimo skolininkui. Šis apribojimas netaikomas, kai turtas yra įkeistas pagal hipotekos taisyklės.“

40 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos teisingumo ministras ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras iki 2015 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teisingumo ministras
Juozas Bernatonių
Juozas Bernatonių